

RIKSADVOKATEN

Statsadvokatene

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

25/1943 - 1 / DSO004

08.10.2025

Riksadvokatens nasjonale føringer for fagledelsen i 2026

Den høyere påtalemyndighet endrer sin struktur fra 1. januar 2026. Fagledelsesplanene må ta utgangspunkt i den nye strukturen, og dette fordrer samarbeid mellom embetene som vil tilhøre de nye regionene i Nord, Sør og Vest.

Den høyere påtalemyndighets fagledelse består av normering, resultatoppfølging, tilsyn og kompetanseheving, og fagledelsen skal være rettet mot samtlige områder. I tillegg til de nasjonale føringene, skal statsadvokatene gjennomføre fagledelsesaktiviteter som er tilpasset de underliggende politidistrikters utfordringer og behov.

De nasjonale føringene for fagledelsen er mer overordnet enn tidligere, og overlater til statsadvokatene å finne en passende innretning på fagledestiltakene som hensyntar lokale forhold i regionen.

I. Normering

Rollene til påtalefaglige etterforsningsleder («PÅL») og politifaglige etterforsningsleder («PEL») har vært viet oppmerksomhet de senere år. Riksadvokaten har tidligere utgitt brev om forventningene til rollen som PÅL, og vurderer å utarbeide et tilsvarende brev om forventningene til rollen som PEL. Flere av fagledestiltakene nedenfor vil gi statsadvokatene kunnskap om hvordan denne rollen utøves i distriktene i dag. Statsadvokatene må legge til rette for å kunne bidra med denne kunnskapen inn i arbeidet med et slikt brev.

Statsadvokatene har i dag regionale føringer for underliggende politidistrikter, eksempelvis håndbok for påtalejuristene i regionen og foreleggelsesdirektiver. De regionale føringene har stor praktisk betydning for oppgaveløsningen til politiet. Statsadvokatene skal ha rutiner for å avdekke politiets behov for føringer og for å holde disse oppdatert. De til enhver tid gjeldende føringene må være lett tilgjengelige for politiet. For de nye regionene Nord, Sør og Vest bør det så langt det lar seg gjøre utarbeides felles føringer.

II. Resultatoppfølging

Riksadvokaten jobber med å utvikle hvordan statsadvokatene følger opp resultatene i politiet. Det er allerede gjort endringer innværende år ved at embetsledere gir tilbakemeldinger direkte til politiet på deres rapporteringer i PSV. Statsadvokatene skal fortsette med dette i

2026. Det forventes at statsadvokatene løpende følger med på politidistriktenes innsats for å kunne gi grundige tilbakemeldinger, både til distriktene og til Riksadvokatembetet.

Riksadvokatens årlige prioriteringsrundskriv har fått en ny innretning, med et klart formål om tettere samarbeid mellom embetsleder og politimester, samt kontinuerlig oppmerksomhet mot de faktiske prioriteringene av etterforsningsinnsatsen. Dette forutsettes fulgt opp i det videre, med særlig fokus på oppfølgingen av føringene i det nevnte rundskrivet.

Det er Politidirektoratet som har ansvaret for at riksadvokatens mål, krav og prioriteringer realiseres på en effektiv og hensiktsmessig måte gjennom fordeling av ressurser, organiseringen i distriktene og ved å sørge for at de ansatte i politiet har riktig kompetanse. Den høyere påtalemyndighet må ha tilstrekkelig kunnskap om disse forholdene i politiet, slik at vi kan påpeke om det er forhold ved kapasitet, organisering eller kompetanse som negativt påvirker måloppnåelse eller kvaliteten i straffesaksarbeidet. Statsadvokatene må sørge for å innrette fagledelsesvirksomheten på en slik måte at dette ivaretas. I den tertialvise rapporteringen fra embetene til riksadvokaten skal det redegjøres for hvorledes de nevnte faktorene påvirker måloppnåelsen på straffesaksfeltet.

III. Tilsyn

Flere politidistrikter rapporterer om høy turnover og utfordringer med å rekruttere etterforskere og politijurister med erfaring. Slike forhold kan påvirke kvaliteten i etterforskningen. Statsadvokatene skal gjennomføre egnede undersøkelser av politidistriktene med henblikk på om opplæring og oppfølging av nytilsatte politijurister og etterforskere er tilfredsstillende. I tillegg til formelle kurs og undervisning, er det viktig å undersøke lokale rutiner og strukturer for opplæring, herunder den mer uformelle oppfølgingen gjennom fadderordning, intern erfarings- og informasjonsdeling og lederoppfølging.

God etterforskningsledelse og gode avhør krever tilstrekkelig kunnskap om saken som etterforskes. Selv om det kan være gode grunner for bytte av påtaleansvarlig eller etterforskere underveis i en sak, innebærer slike bytter en risiko for forringelse av kvaliteten, herunder for fremdriften. Statsadvokatene skal gjennom tilsyn undersøke om politidistriktet har organisert seg slik at etterforskningen i sakene skjer under ledelse av en PEL, og gjennomføres av én eller få etterforskere med god kjennskap til saken – eller om etterforskingsskritt fordeles til etterforskere mer tilfeldig. Dersom det sistnevnte er tilfellet, bør statsadvokatene vurdere hvilke konsekvenser organiseringen potensielt kan ha og om den likevel er forsvarlig.

Det er opp til embetene å finne en hensiktsmessig innretning på de nevnte undersøkelsene, herunder omfanget. Riksadvokaten utarbeider en veileder for tilsyn, som skal tas i bruk i embetets tilsynsvirksomhet.

IV. Kompetanse

Som tidligere år skal alle statsadvokater delta i systematisk erfaringslæring i straffesak. Både Kvalitetsundersøkelsen i voldtektssaker og undersøkelsen av de cyberrettede sakene har avdekket mangler ved politiets identifisering og håndtering av digitale spor. Statsadvokaten

skal derfor i arbeidet med systematisk erfaringslæring vie særlig oppmerksomhet til saker hvor de digitale sporene har vært sentrale, uavhengig av kriminalitetsområde. Det bør være særlig oppmerksomhet om digitale spor og sporsteder ble identifisert tidlig, og om digitale spor er sikret på en tilfredsstillende måte. Ved identifiserte mangler bør det søkes å finne årsakene til slike, f.eks. om det skyldes manglende kompetanse, kapasitetsutfordringer ved enheter som bistår i analyse og sikring av digitale spor, fravær av teknologiske verktøy eller annet.

Gjennom opplæringsstrukturen *HEVE* skal Politihøgskolen neste år øke kompetansen til politiadvokatene hva gjelder innledningsforedrag. Det nærmere innholdet er ikke endelig avklart, men vil bygge videre på riksadvokatens bidrag til OÅO under årets påtalemøter. Statsadvokatene bør understøtte dette arbeidet i sin fagledelse i 2026, eksempelvis gjennom aktoroppfølgingen. Riksadvokaten vil sende ut informasjon til embetene når Politihøgskolens opplegg er klart, og forutsetter at statsadvokatene har kontakt med distriktene i oppfølgingen av dette.

Det kommende året bør statsadvokatenes fagledelse også være rettet mot kompetanseheving for PEL, herunder forventningene i samhandlingen med PÅL. Gjennom fagledelsen er det viktig at statsadvokatene skaffer seg et kunnskapsgrunnlag om hvordan de politifaglige etterforskningslederne utøver rollen i dag, jf. pkt. I.

Fagledelsesplanene for de fire regionene sendes riksadvokaten innen 1. desember d.å. Som i fjor, vil Riksadvokatembetet gjennomføre møter med embetene om planene. De embeter som vil tilhøre region Nord, Vest og Sør bes peke ut en representant som er ansvarlig for å sende planen til Riksadvokatembetet, og som kan fungere som kontaktperson inn hit.

Jørn Sigurd Maurud

Heidi Reinholdt-Østbye
førstestatsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Gjenpart

Politidirektoratet
Økokrim

Mottakere

Agder statsadvokatembeter
Det nasjonale
statsadvokatembetet
Hedmark og Oppland
statsadvokatembeter
Hordaland, Sogn og
Fjordane
statsadvokatembeter
Møre og Romsdal
statsadvokatembeter
Nordland
statsadvokatembeter
Oslo statsadvokatembeter
Rogaland
statsadvokatembeter
Troms og Finnmark
statsadvokatembeter
Trøndelag
statsadvokatembeter
Vestfold, Telemark og
Buskerud
statsadvokatembeter